

Utrecht, 23 oktober 2020

Onderwerp: Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

(link: <https://www.internetconsultatie.nl/verschoningsrecht>)

Sub-onderwerp:

- belasting betalen is basis van onze maatschap
- vrouwen moeten hebben in integer handelen van advocaten/notarissen; helaas niet altijd mogelijk
- beroepsgeheim/verschoningsrecht eerder ter bescherming beroepsgroepen
- beroepsgeheim kan ook jegens cliënt(en) worden misbruikt; ondermijnen zwaarwegende zorgplicht jegens cliënt niet wenselijk
- beroepsgeheim zinloos als advies slechts gaat om de papieren goed in te vullen

Geachte heer, mevrouw,

Via deze weg wil ik reageren op het "*Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht*". Positief dat Uw ministerie werk maakt van de rechtsongelijkheid tussen de belastingplichtigen die wel of geen tussenpersoon met een afgeleid verschoningsrecht in (kunnen) schakelen. Niemand vindt het leuk om belasting te betalen, maar als er toch betaald moet worden dan moet ieder conform de (ethische) spelregels bijdragen aan het in stand houden van onze maatschappij.

{wie 'eigenaar' dossiers}

Verder is het een heel interessant onderwerp, dat verder gaat dan puur het fiscale verschoningsrecht (beter gezegd: beroepsgeheim). De formulering t.w. "*dat zij uit hoofde van hun stand, ambt of beroep tot geheimhouding verplicht zijn, voor zover het de wetenschap betreft van hetgeen rechtstreeks verband houdt met hun taakuitoefening*" voortkomend uit het rechtsbeginsel "*dat eenieder zich vrijelijk en zonder vrees voor openbaarmaking van het besprokene om bijstand en advies tot hen moet kunnen wenden.*" is een prima tekst.

Wel is het belang dat deze verschoningsgerechtigde volledig transparant is in de richting van de cliënt of cliënten; feitelijk moet de **cliënt** op de persoonlijke notities van de bewuste vertrouwenspersoon na **als 'eigenaar'** van het **bewuste dossier worden aangemerkt**; heel logisch, want als de cliënt zich niet tot deze vertrouwenspersoon had gewend beschikte deze vertrouwenspersoon niet over enig dossierstuk. Op geen enkele stuk (buiten de persoonlijke notities van deze vertrouwenspersoon) kan en mag deze persoon in de richting van de cliënt of cliënten zich beroepen op zijn verschoningsrecht. Iets dat maar al te vaak voorkomt; de latere voorbeelden in dit stuk maken dit wel duidelijk.

Het gaat echt niet om een absoluut verschoningsrecht, waarover de advocaat of notaris beschikken inzake alle onder hen vallen informatie/stukken. Idem geldt dit voor artsen als het om het medisch dossier van iemand gaat; soms kan men nog wat leren van hoe dit allemaal keurig in het buitenland is georganiseerd en is geregeld.

Zeer positief is het, dat met dit wetsvoorstel de rechtsongelijkheid tussen belastingplichtigen wordt weggewerkt. Er bestaat mijn inziens geen onderscheid tussen de verplichting van een belastingplichtige die wel of geen advocaat, notaris of ander persoon inschakelt. Natuurlijk mag ieder belastingplichtige advies vragen over 'hoe de aangifte correct moet worden ingevuld' alvorens aangifte te doen; vele burgers weten niet voor niets jaarlijks de belastingtelefoon te vinden, zeker voor zaken die net even in dat jaar afwijken van voorgaande jaren; een telefoondienst die uiteindelijk velen veel extra werk bespaart.

In het kleine aantal openbare reactie moet de lezer geloven, dat de belastingdienst zomaar even voor de kortste en mogelijk makkelijkst weg kiest om de gevraagde informatie te verkrijgen. Uit de toelichting blijkt dit helemaal niet. Zeker de verzoeken gedaan aan advocaten of notarissen worden met heel veel extra waarborgen omkleed.

Toch eerst zal de belastingdienst bij de belastingplichtige aankloppen en eerst dan hoort de belastingdienst 'U moet bij mijn advocaat/notaris zijn', waarmee ook direct de weigerachtige houding van de belastingplichtige duidelijk wordt. Eerst op dat moment weet de belastingdienst wie de advocaat/notaris is.

Op basis van jurisprudentie is al komen vast te staan, dat het verschoningsrecht van advocaten en notarissen niet langer iets absoluuts is en dat dus niet alle stukken/informatie waar deze verschoningsgerechtigden over beschikken onder het in hun ogen vallende verschoningsrecht vallen. Mijn inziens is het nog altijd in beide beroepsgroepen niet toegestaan om adviezen te geven waarmee feitelijk de wet wordt overtreden; meewerken aan belastingontduiking is een van die zaken die hieronder valt.

Uiteraard is het verschoningsrecht wel terecht, als het gaat om een aantal werkzaamheden betreffende juridisch (toelaatbare) dienstverlening, die evident vallen onder het verschoningsrecht van iedere advocaat of notaris; het bespreken van de strategie in een rechtszaak, of het opstellen van een testament. Logisch dat deze stukken/informatie onder het verschoningsrecht richting derden vallen maar nooit in de richting van de cliënt.

Het kan nooit zo zijn, dat bijvoorbeeld de notaris (als onafhankelijk en onpartijdig iemand) een van de deelgenoten bij zijn dienstverlening mag benadelen daar de notaris zijn zwaarwegende zorgplicht richting alle deelgenoten moet nakomen; helaas komt dit veel te vaak voor en eerst kom je hier achter als je enigszins bekend bent geraakt met hun spelregels.

Bij de advocaat kan het gaan om een advies (lees: inwinnen van juridische en zo nodig fiscale kennis) over een lastig probleem om hiermee onnodige latere discussies te vermijden; soms adviseert de belastingdienst de belastingplichtige om iets complex te bespreken met de specialist, want de belastingdienst wil gewoon niet op twee stoelen (van adviseur en van controleur) gaan zitten.

Bij een notaris kan het bijvoorbeeld gaan om een advies bij de boedelafwikkeling en de successieaangifte, waarbij het dan vaak ook nog eens om een niet simpel testament kan gaan. Het afwickelen van dergelijke boedels kan anders weleens heel lastig uitpakken. Zeker als de belastingplichtige (lees: burger) dit slechts enkele keren in zijn leven moet doen; vaak bij het overlijden van de ouders. Het gaat dan om een juridisch advies om valkuilen te vermijden en om dan niet ineens vele jaren later door het eerder verkeerd in te vullen met een forse naheffing te worden geconfronteerd.

Waarom zou je als belastingplichtige gewoon niet zelf aangifte doen? Velen bellen niet voor niets jaarlijks de belastingtelefoon om te vragen 'hoe moet ik hiermee omgaan'; wel/niet aftrekbaar, wel/niet (nu) opgeven. Het verschoningsrecht mag absoluut niet gebruikt worden om belastingontduiking te faciliteren. Ieder verschoningsgerechtigde weet en anders behoort te weten dat iedereen (ook in de advisering) zich aan de wet moet houden. Ook als het om ongebruikelijke zaken/transacties gaat, mag geen enkele advocaat of notaris stil blijven zitten; zeker niet als het om ongebruikelijke transacties van de advocaat of notaris zelf gaat buiten medeweten van de cliënt; later leest U over deze vorm van feitelijk misbruik van het verschoningsrecht meer.

Zeer positief in de toelichting bij dit wetsvoorstel is:

- niet de ambtenaar zelf maar de hogere ambtenaren toetsen eerst een dergelijk verzoek; laat het geen formaliteit worden met standaard opgestelde briefjes.
- informatieverzoek moet zo specifiek mogelijk zijn.
- zowel Deken (bij advocaten) als ringvoorzitter (bij notarissen) worden bij het doen van dergelijke verzoeken geïnformeerd; duidelijk mag het via deze weg vragen om informatie over de belastingplichtige niet de norm zijn.

Deze aspecten zou ik duidelijker meenemen in de uiteindelijke wetstoelichting.

Inderdaad is de juridische dienstverlening het sleutelwoord en niet het zijn van bijvoorbeeld advocaat of notaris. De dienstverlening kan en mag feitelijk bij belastingzaken alleen maar bestaan aan het juist invullen van de belastingpapieren en niet om constructies (vaak via woordspelletjes) te bedenken om belastingontduiking mogelijk te maken. Vanzelfsprekend komt hen het recht toe om aan iets niet 'mee te werken' dat onwettig is; het beroepsgeheim/verschoningsrecht mag hiervoor niet misbruikt worden. Geen van hen moet zich voor dergelijk handelen lenen.

Enkele praktijkvoorbeelden inzake geheimhoudingsplicht c.q. verschoningsrecht:

- voormalig advocaat vindt dat hij zich niet aan zijn beroepsgeheim^[1] jegens voormalig cliënt hoeft te houden. De bewuste advocaat gaat er zelfs zover in, dat hij een nieuwe rechtszaak tegen zijn voormalige cliënt over zelfs dezelfde kwestie aanspant en dat hij bij het voeren van dat proces vrijelijk gebruik mag maken van de informatie/stukken die door zijn voormalige cliënt is ingebracht.
- voormalig advocaat weigert het procesdossier (dat feitelijk het eigendom van de cliënt is) aan cliënt terug te geven, waardoor het verder voeren van het hoger beroep feitelijk kansloos is geworden.
- voormalig advocaat heeft er ook geen problemen mee om stukken uit een (mislukt) mediationtraject bij de nieuwe rechtszaak in te brengen; gelukkig grijpt de destreffende rechter op de juiste wijze hier met de mededeling *"alle partijen hebben in gelijke mate recht op een eerlijk proces"* in.
- de boedelnotaris weigert het advocatendossier van cliënt aan cliënt terug te geven; dit staat nog los van het feit hoe deze boedelnotaris in het bezit van dit advocatendossier is gekomen.
- de boedelnotaris weigert openheid te geven over de aan de zaak bestede uren (conform art.55 lid 1 Wna^[2]) en als er dan toch iets komt dan voldoet het absoluut niet aan de eisen van de Administratieverordening^[3].
- de boedelnotaris weigert openheid te geven over de door hem gebruikte volmachten. Tijdens de recente tuchtzaak vertelt hij, dat ook al zijn deze volmachten niet in orde dan hebben de andere partijen hier geen belang bij; novum, eerst na negen jaar hoor je dit. Hoezo geen belang erbij, als die andere partijen een dwangsom van zo'n €25.000 boven hun hoofd hebben hangen, als de bewuste akte op de door de notaris te bepalen dag niet kan worden gepasseerd.

1

"Van schending van mijn geheimhoudingsplicht is geen sprake. Uw cliënt lijdt geen schade" door dit optreden.

2

Artikel 55 lid 1 Wna *"De notaris is verplicht om op verzoek van de cliënt een rekening van zijn honorarium voor ambtelijke werkzaamheden en de overige aan de zaak verbonden kosten op te maken, waaruit duidelijk blijkt op welke wijze het in rekening gebrachte bedrag is berekend".*

3

In de **"Administratieverordening"** valt het volgende te lezen t.w.

"BESCHIKKING OVER GELDE; DECLARATIE artikel 5 (...) Doel van een (volledige) urenregistratie per zaak is om de materiële juistheid van de declaratie te kunnen vaststellen indien op uurbasis wordt gedeclareerd. Een urenregistratie is mede van belang met het oog op artikel 55 WNA. (...) De controle op de rekenkundige juistheid en juiste tariefstoepassing (conform binnen het kantoor dan wel met de cliënt gemaakte afspraken) van de declaraties dient bij voorkeur d.m.v. parafering op de (concept)declaratie zichtbaar te worden gemaakt, tenzij hierin is voorzien door voorgeprogrammeerde maatregelen van interne controle in het geautomatiseerde systeem van gegevensverwerking. De met deze controle belaste medewerker dient bij voorkeur iemand te zijn die niet de zaak heeft behandeld. In de praktijk zal deze taak worden opgedragen aan diegene die belast is met het voeren van de financiële administratie".

internetconsultatie Ministerie Financiën - Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

- de boedelnotaris weigert *rekening en verantwoording* aan cliënt af te leggen conform art.3:173 BW^[4]; op voorhand vraagt deze notaris wel om finale kwijting voor het beheer van de derdenrekening en het overige boedelbeheer^[5]. De boedelnotaris vindt dat als hij een eigen gefabriceerd stuk opstelt dat hij aan de wettelijke verplichting heeft voldaan. Zelfs als geen antwoord op de vele vragen over het bewuste stuk wordt gegeven.

Zoals blijkt uit bijvoorbeeld de gevraagde toelichting over de geëxplodeerde notarisrekening van €25.000 naar bijna €80.000 voor minder dan twee maanden werk. Deze boedelnotaris (beter gezegd: ondertussen gestopte boedelnotaris) deert het totaal niet om naar die rekening toe te rekenen. Zo hanteert deze notaris een uurtarief van zo'n €274,89 voor uren gemaakt meerdere decennia geleden of gemaakt door (administratieve) medewerkers binnen het notariskantoor; voor een periode van zo'n zes/zeven jaar rekende de voorganger slechts zo'n €2.965.

Evenmin geeft deze notaris duidelijkheid over de betalingen gedaan aan zijn eigen advocaat en zichzelf, terwijl de kortgedingrechter heeft beslist dat de primaire vordering (advocaat- en eigen kosten) is afgewezen en dat de secundaire vordering (proceskosten) is toegewezen^[6].

Zelfs als deze notaris een tweede derdenrekening opent, dan worden de belanghebbenden/cliënten hierover totaal niet geïnformeerd. Het spreekt voor zich, dat deze notaris hierover zich ook niet wil verantwoorden. Sinds voorjaar 2015 volharden deze notaris en zijn opvolger hierin. Via een poging om de overgebleven boedelmiddelen aan de *consignatiekas* over te maken wilden deze notaris en zijn opvolger iedere vorm van het moeten afleggen van *rekening en verantwoording* ontlopen, terwijl dit de mogen doen bij Uw ministerie aan strenge voorwaarden (=de erfgenaam is onvindbaar en de notaris heeft er alles aan gedaan om die persoon te vinden en het is al die tijd niet gelukt) is gebonden.

⁴ Art.3:173 BW

"Ieder der deelgenoten kan van degene onder hen die voor de overigen beheer heeft gevoerd, jaarlijks en in ieder geval bij het einde van het beheer rekening en verantwoording vorderen."

⁵ Finale kwijting ↴

Erfgenamen moeten met de totale eindafrekening **onvoorwaardelijk** en **onherroepelijk akkoord** zijn **gegaan**. ← vooruitlopend om enig gegeven inzicht in dit beheer.

⁶

Vonnis van maart 2011: de vordering van de boedelnotaris:

"2.2 [notaris] vordert in reconventie, een en ander buiten bezwaar van de boedel, om [staak] primair hoofdelijk te veroordelen tot vergoeding van de door [notaris] aan deze kwestie bestede extra uren zijnde (12 uur à €235,-) €3.355,80 inclusief BTW alsmede rechtsbijstand ad €3.607,19 inclusief BTW, derhalve in totaal €6.962,99, althans subsidiair [staak] hoofdelijk te veroordelen in de kosten van het geding conform het liquidatietarief."

↓

Beslissing: "veroordeelt [staak]. hoofdelijk in de proceskosten in conventie aan de zijde van [notaris] tot op heden begroot op EUR 1.074,-, een en ander buiten bezwaar van de boedel (...) wijst af het meer of anders gevorderden." → wat door de rechter is afgewezen boekt deze notaris zonder de vereiste instemming gewoon van de derdenrekening/boedelrekening af.

internetconsultatie Ministerie Financiën - Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

- de **boedelnotaris** gedraagt zich niet als boedelnotaris maar eerder als **partijnotaris**, waarbij hij in de richting van de andere deelgenoten duidelijk niet gebonden is aan zijn beroepsgeheim; iets dat deze notaris blijft ontkennen; wat de feitelijke rol van een notaris is, blijkt uit zijn feitelijke handelen.

Hoe onpartijdig en onafhankelijk ben en blijf je:

- bij het **samenstellen** van het **procesdossier** voor de ene groep deelgenoten en dit dan niet met de andere deelgenoten te delen.
- bij het **becommentariëren** van de **processtukken** voor die ene groep, terwijl alle partijen in dezelfde kwestie erfgenamen zijn; wel worden deze kosten bij alle erfgenamen in rekening gebracht.
- bij het uitvoeren van werkzaamheden voor personen (die toevallig ook nog erfgenaam zijn) de kosten voor rekening van alle erfgenamen laten komen.
- bij het structureel **niet uitvoeren** van **gerechtelijke beslissingen**^[7]; sommige erfgenamen worden hierdoor extra verrijkt en anderen worden dan vanzelfsprekend extra benadeeld.
- bij het voorbereiden van de overdracht van een stuk grond (**kosten koper**^[8]) de kosten **voor** de **rekening** van alle **erfgenamen** laten komen.
- bij het accepteren dat een **fors lager bedrag** voor de overdracht het eerder genoemde stuk grond aan de boedelrekening wordt overgemaakt, terwijl het genoemde bedrag (dat in zowel vonnis als transportakte wordt genoemd) had moeten worden overgemaakt.
- de boedelnotaris gedraagt zich niet alleen als partijnotaris, maar neemt het ook niet zo nauw met het tijdig tot helemaal niet informeren van de erfgenamen.

Eerst later blijkt, dat drie **openstaande hypotheek** (waar niet aan alle financiële verplichting qua aflossingen en qua rentes zijn voldaan; voor welke bedragen men toentertijd een heel huis kon kopen) buiten medeweten van een van de erfgenamen (die hiertoe nooit een volmacht voor had afgegeven) **via ID-fraude** te plegen zijn **doorgehaald**. De boedelnotaris

7

De rechters hebben de boedelomvang voor de drie taken/erfgenamen vastgesteld op bedrag X.

Wat doet deze notaris:

- twee staken krijgen $2/3 * X +$ ten minste €50.000 ← te veel
- een staak krijgt $1/3 * X -$ €5.000 ← te weinig

terwijl in het vonnis is bepaald: iedere staak $1/3 * X$, iedere staak hetzelfde. Dus in werkelijkheid had de notaris slechts $2/3 * X$ mogen overmaken en was op de boedelrekening $1/3 * X + €45.000$ achtergebleven, opdat die twee staken dit bij de rechtbank hadden gevorderd.

Op basis van de nieuwe boedelomvang had de verdeling per staak moeten zijn:

$$1/3 * (X + \text{ten minste } €50.000 - €5.000)$$

⁸ Passage uit transportakte:

Deelgenote sub 1 "[koper]"

"OVERIGE BEPALINGEN (...) 5. De kosten van deze akte en de kadastrale rechten komen ten laste van de deelgenote sub 1."

vond het nooit nodig om alle erfgenamen hiervan in kennis te stellen, terwijl over deze hypotheekkwestie zeer kostbare en langdurige rechtszaken zijn gevoerd. Met de kennis van nu (als alle erfgenamen wisten dat er op het notariskantoor van de boedelnotaris ID-fraude was gepleegd) waren de uitkomsten van toen en de later gevoerde rechtszaken heel anders geweest. Eerst begin 2020 komt de royementsakte boven tafel, terwijl dit zowel andere notariskantoren als een van de erfgenamen nooit eerder was gelukt; waarom niet zal gissen blijven, want op basis van exact dezelfde vraag van toen krijg je nu wel direct de gevraagde royementsakte.

- de huidige boedelnotaris (protocolopvolger) heeft evenmin een boodschap aan het haar opgelegde beroepsgeheim (opgelegd: een cliënt mag aangeven dat de informatie gestuurd aan de notaris uitsluitend voor de notaris is bestemd, maar dit opleggen moet de cliënt dan wel expliciet in het stuk aangeven). Na eigen goeddunken stuurt deze notaris het stuk vallend onder haar beroepsgeheim en zonder de uitdrukkelijke instemming van de afzender toch door aan derden. Een van deze derde reageert uiteindelijk via een mail op deze informatie; die derde is toevallig de advocaat die de vorige boedelnotaris in een lopende tuchtzaak over hetzelfde dossier bijstaat. Met als reactie, dat de boedelnotaris zich feitelijk niet hoeft te houden aan art.3:173 BW en art.55 lid 1 Wna.

Tot zover deze praktijkvoorbeelden. In een andere notarisdossier gerelateerd aan de *Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid*^[9] weer een andere insteek hoe aan het beroepsgeheim invulling wordt gegeven:

- deze notaris vindt, dat haar beroepsgeheim slechts beperkt blijft tot het niet noemen van de naam van de opstellers van de brief.
- deze notaris beseft niet, dat een in stemming gebracht en op basis van het geldig uitgebrachte aantal stemmen verworpen voorstel inzake *grootscheepse statutenwijziging* niet gepasseerd mag worden. Evenmin dat het hetzelfde ongewijzigde voorstel niet via een trucje (onder het kopje van *herbevestiging/bekrachtiging*) opnieuw in stemming moet worden gebracht. Het wordt allemaal nog gênanter als de eerste stemming conform de spoedwet is verlopen en de tweede stemming totaal niet. Is de spoedwet wel bedoeld voor het doorvoeren van *grootscheepse statutenwijzigingen*!? Kan dit niet wachten tot de eerste fysieke *algemene vergadering*!? Natuurlijk wel.

{wel houden aan voorwaarden van **tijdelijke COVID-19 spoedwet**}

Het is wel de bedoeling dat het bestuur bij het niet fysiek houden van een *algemene vergadering* zich wel aan ten minste de harde voorwaarden van deze spoedwet houdt.

Niet dus: de voorwaarde is dat leden de *algemene vergadering* moeten kunnen volgen en dat uitsluitend door een haperende verbinding bij het lid zelf dit geen gevolgen heeft voor het nemen van rechtsgeldige besluiten, maar dit wordt heel anders als een **absoluut niet-haperende verbinding** willens en wetens **door het bestuur** meerdere keren **onder de toezienende ogen van de aanwezige notaris wordt afgebroken**;

⁹ *Tijdelijke wet COVID-19 Justitie en Veiligheid*

Artikel 6. (algemene vergadering verenigingen)

1. In afwijking van artikel 38 lid 1 kan het bestuur bepalen dat leden geen fysieke toegang hebben tot de algemene vergadering, onder de volgende voorwaarden:
 - a. de algemene vergadering is langs elektronisch weg voor leden te volgen; en
 - b. de leden zijn **tot uiterlijk 72 uur voorafgaand aan de vergadering** in de gelegenheid gesteld om schriftelijk of elektronisch vragen te stellen over de onderwerpen die bij de oproeping zijn vermeld.
2. De in lid 1 onder b bedoelde **vragen worden uiterlijk tijdens de vergadering**, al dan niet thematisch, **beantwoord** en deze antwoorden worden op de website van de vereniging geplaatst of via een elektronisch communicatiemiddel toegankelijk gemaakt voor de leden.
3. **Het bestuur spant zich** ervoor **in** dat tijdens de vergadering langs elektronische weg of anderszins nadere vragen kunnen worden gesteld, tenzij dit in het licht van de omstandigheden van dat moment in redelijkheid niet kan worden gevergd. De voorzitter van de vergadering kan een en ander nader bepalen in het belang van de orde van de vergadering.
4. Enige afwijking van de leden 2 en 3 heeft geen gevolgen voor de rechtsgeldigheid van de besluitvorming die in de vergadering heeft plaatsgevonden.
5. Voor zover de statuten zulks niet bepalen, kan, in aanvulling op artikel 38 lid 6, het bestuur bepalen dat het stemrecht slechts kan worden uitgeoefend door middel van een elektronisch communicatiemiddel.
6. Voor zover de statuten zulks niet bepalen, kan, in aanvulling op artikel 38 lid 8, het bestuur bepalen **dat stemmen die voorafgaand aan de algemene vergadering door middel van een elektronisch communicatiemiddel worden uitgebracht gelijk worden gesteld met stemmen die ten tijde van de vergadering worden uitgebracht.**

volgen = luisteren, deelnemen aan = luisteren, meepraten en meebeslissen.

Ik laat hierbij nog even weg, dat om het voorstel alsnog via deze nieuwe stemming er door te krijgen allerlei stemmen worden geronseld, waarbij het bestuur steun krijgt van de notaris met een door haar opgesteld volmacht-formulier.

Dit staat nog los van het feit, dat de notaris al buiten *corona*-tijd en dus zeker in *corona*-tijd de **zwaarwegende zorgplicht** heeft om als notaris zelf vast te stellen, dat de verenigingsleden die uiteindelijk met de statutenwijziging akkoord gaan de rechtsgevolgen ervan begrijpen. Dit wordt allemaal nog erger als deze notaris duidelijk ook nog eens een "akte van statutenwijziging" voorlegt die in strijd met de wet is en waarmee feitelijk alle macht richting de bestuursleden gaat en de verenigingsleden niets meer hebben te vertellen.

Recht op informatie ontbreekt; alle bestuursverslagen worden feitelijk strikt vertrouwelijk gekwalificeerd; het verenigingsbestuur kent aan al haar stukken EMBARGO toe, terwijl het in sommige gevallen gewoon om openbare stukken gaat. Recht op zinvolle inspraak en stemming ontbreekt. Recht op terugdraaien bestuursbesluiten is feitelijk onmogelijk geworden. Recht op controle van het gevoerde beleid en het bestuurlijke handelen ontbreekt feitelijk doordat art.2:48 BW^[10] niet wordt nageleefd.

Dergelijk handelen is eerst allemaal mogelijk, als de desbetreffende notaris er geen moeite mee heeft dat een niet volgens de statuten en *Wet op het overleg huurders verhuurder*^[11] benoemd verenigingsbestuur dan ook nog eens tegen alle wetten, regels en statuten in mag handelen.

¹⁰ Art.2:48 BW

Artikel 48

1. Het bestuur brengt op een algemene vergadering binnen zes maanden na afloop van het boekjaar, behoudens verlenging van deze termijn door de algemene vergadering, een bestuursverslag uit over de gang van zaken in de vereniging en over het gevoerde beleid. Het legt de balans en de staat van baten en lasten met een toelichting ter goedkeuring aan de vergadering over. Deze stukken worden ondertekend door de bestuurders en commissarissen; ontbreekt de ondertekening van een of meer hunner, dan wordt daarvan onder opgave van redenen melding gemaakt. Na verloop van de termijn kan ieder lid van de gezamenlijke bestuurders in rechte vorderen dat zij deze verplichtingen nakomen.
2. Ontbreekt een raad van commissarissen en wordt omtrent de getrouwheid van de stukken aan de algemene vergadering niet overgelegd een verklaring afkomstig van een accountant als bedoeld in artikel 393 lid 1, dan benoemt de algemene vergadering jaarlijks een commissie van ten minste twee leden die geen deel van het bestuur mogen uitmaken. De commissie onderzoekt de stukken bedoeld in de tweede zin van lid 1, en brengt aan de algemene vergadering verslag van haar bevindingen uit. Het bestuur is verplicht de commissie ten behoeve van haar onderzoek alle door haar gevraagde inlichtingen te verschaffen, haar desgewenst de kas en de waarden te tonen en de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de vereniging voor raadpleging beschikbaar te stellen.
3. Een vereniging die een of meer ondernemingen in stand houdt welke ingevolge de wet in het handelsregister moeten worden ingeschreven, vermeldt bij de staat van baten en lasten de netto-omzet van deze ondernemingen.

¹¹ Art.1 lid 1 sub f Wovh:

- f. huurdersorganisatie: vereniging of stichting, die als doelstelling heeft het behartigen van de belangen van huurders en:
 - 1°. van welke het bestuur wordt gekozen of aangewezen door en uit de huurders die zij vertegenwoordigt;
 - 2°. die de huurders op de hoogte houdt van haar activiteiten en hen betreft bij haar standpuntbepaling;
 - 3°. die ten minste eenmaal per jaar een vergadering uitschrijft voor de huurders, waarin zij verantwoording aflegt van haar activiteiten in het verstreken jaar, haar plannen voor het eerstvolgende jaar bespreekt en deze vaststelt; en
 - 4°. die alle huurders van de woongelegenheden of wooncomplexen, waarvoor zij de belangen behartigt, in de

Ter afronding nog een ander voorbeeld. Een hele andere vorm van het toepassen van het 'beroepsgeheim' is een recente rechtszaak bij de *Raad van State*, waarbij de indiener van het beroepschrift zelfs op basis van een beslissing van de toenmalige staatsraad^[12] **niet de processtukken** van de **wederpartij** krijgt.

Een procesbeslissing die uitsluitend onbevoegd genomen kan zijn, daar een procesbeslissing in strijd met de wet genomen gewoon niet genomen mag worden. Het blijven accepteren dat de indiener niet over alle processtukken (=op de zaak betrekking hebbende stukken) beschikt, terwijl de *Raad van State* wel de wettelijke plicht heeft om hiervoor zorg te dragen; art.8:39 Awb^{[13][14]}. Duidelijk afwijken van wat standaard moet plaatsvinden. Nadelig voor burger.

Een hele andere vorm van geheimhouding, terwijl de wetgever juist openheid nastreeft.

¹² gelegenheid stelt **om zich** bij haar **aan te sluiten**;

Uiteindelijk heeft de bewuste **staatsraad berust in** het tweede dubbele **wrakingsverzoek**; het allereerste openbaar gemaakte wrakingsverzoek waarbij de staatsraad bij de *Raad van State* wordt vervangen.

Iets dat zoeken wordt in de beslissing daar daarin valt te lezen "niet ontvankelijk verklaard", terwijl daar ten minste had moeten staan: "ontvankelijk verklaard; vaststellen gegrond- of ongegrondheid is niet meer aan de orde daar de staatsraad heeft berust".

¹³

Afdeling 8.1.7. Verzending van stukken

Artikel 8:39

1. De griffier zendt de op de zaak betrekking hebbende stukken zo spoedig mogelijk aan partijen, voor zover de bestuursrechter niet op grond van de artikelen 8:29 of 8:32 anders heeft beslist.
2. De griffier kan de toezending van zeer omvangrijke stukken of van stukken die bezwaarlijk kunnen worden vermenigvuldigd, achterwege laten. Hij stelt partijen daarvan in kennis en vermeldt daarbij dat deze stukken gedurende een door hem te bepalen termijn van ten minste een week ter griffie ter inzage worden gelegd.
3. Partijen kunnen afschriften van of uittreksels uit de in het tweede lid bedoelde stukken verkrijgen. Met betrekking tot de kosten is het bij en krachtens de Wet tarieven in strafzaken bepaalde van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8:40

Indien het beroepschrift is ingediend door twee of meer personen, kan worden volstaan met verzending van de oproeping, de uitnodiging om op een zitting van de bestuursrechter te verschijnen, de op de zaak betrekking hebbende stukken en een afschrift van de uitspraak of van het proces-verbaal van de mondelinge uitspraak aan de persoon die als eerste in het beroepschrift is vermeld.

¹⁴

Passage uit de RvS-brief van 8 juli 2020:

"De Afdeling zal u geen extra afschrift van de dossiers in uw zaken verstrekken. Er kan voorhands niet vanuit worden gegaan dat zich in die dossiers stukken bevinden die u niet eerder, in de hogerberoepsprocedures dan wel in de voorprocedures, heeft ontvangen."

↳ feitelijk staat hier: 'je moet het maar met de stukken doen uit de vorige procedures; RvS levert niets'

Passage uit de standaard RvS-brief bij uitnodiging voor de hoorzitting:

"Wees er alert op welke privacygevoelige informatie u wenst te delen, want de Afdeling stuurt de van u ontvangen stukken door naar de andere partijen." → conform art.8:39 Awb.

internetconsultatie Ministerie Financiën - Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

Ook accepteert hetzelfde rechtscollege, dat de **argumentatieve fuik**^[15] wel voor de indieners van beroepsschriften geldt maar duidelijk niet voor verweerder, terwijl deze argumentatieve fuik juist op verzoek van de *Raad van State* deel is gaan uitmaken van de Awb wetgeving. Ook accepteert dit rechtscollege, dat partijen niet kunnen controleren (door het niet willen verschaffen van inzage) of de juiste stukken aanwezig zijn en of niet teveel stukken in het procesdossier zitten; **niet kunnen inzien is ook een vorm van geheimhouding**.

Ook niet als de indiener feitelijk al **kennis** heeft kunnen **nemen van bijna het volledige vonnis inclusief bijbehorende motivering** nog voordat de hoorzitting heeft plaatsgevonden. Een vonnis dat er weleens heel anders uit kan komen te zien, als *onze Nationale Ombudsman*, het andere Hogere College van Staat, haar advies/oordeel over de verweerder (het spelen voor eigen rechter, meermaals schuldig maken aan *détournement de pouvoir*) heeft gegeven maar op dat advies wil de *Raad van State* duidelijk niet wachten, terwijl iedere vorm van het verstoren van de goede rechtsorde moet worden vermeden. Zeker op het allerhoogste niveau van rechtspreken verwacht je dat dergelijke verstoringen worden vermeden.

15

Citaat uit een van de processtukken:

De bezwaarmakers zijn niet attent gemaakt op hun wettelijk recht om nadere stukken in te brengen; art.7:4 lid 1 Awb j° art.7:4 lid 3 Awb.

In verband met de 'administratieve fuik' is dit heel cruciaal daar nieuwe inbreng c.q. stukken in de beroepsfase bij de bestuursrechter buiten beschouwing moet blijven, ook stukken afkomstig van het College; TK 29279 nr.16 herdruk, 19 juli 2004.

↓

Wat het College hier doet, is absoluut niet in het belang van bezwaarmakers. Hoe meer ruis hoe beter, hoe beperkter het dossier blijft hoe beter. Het gaat hierbij wel om wetgeving en regels die al vele jaren gelden.

Citaat uit kst-29279 nr.16:

"Trechtering van beroepsprocedures

De beroepsbepalingen in het omgevingsrecht kennen een zogenoemd getrappt karakter. Dit karakter ligt besloten in de regel dat het beroep in beginsel slechts kan worden ingesteld door diegenen die in het kader van de openbare voorbereidingsprocedure van de Awb bedenkingen of zienswijzen hebben ingebracht tegen het ontwerpbesluit (zie de artikelen 20.6, tweede lid, en 20.10, tweede lid, Wet milieubeheer en artikel 56, tweede lid, onder a, en derde lid, onder a, Wet op de Ruimtelijke Ordening). De Afdeling bestuursrechtspraak leidt uit deze regel af dat de bedenkingen ook inhoudelijk moeten voortbouwen op eerder ingebrachte zienswijzen of bedenkingen. Daarnaast oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak mede op grond van deze regel dat bepaalde beroepsgronden, feitelijke gegevens of bewijsmiddelen buiten beschouwing moeten blijven, indien de belanghebbende deze pas in de beroepsfase voor het eerst aanvoert, terwijl hij dit ook al in de bestuurlijke fase had kunnen doen. Deze jurisprudentie is bekend geworden onder de benaming «argumentatieve fuik»."

internetconsultatie Ministerie Financiën - Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

Concluderend kan gesteld worden, dat de geheimhouding vele gedaantes kent en dat het niet verkeerd is dat dit fors op de schop moet worden genomen. Misschien niet direct voor derden maar voor de (directe) belanghebbenden; de cliënten, de deelgenoten, de procespartijen, etc.

Richting deze partijen kan het niet zo zijn, dat hen stukken (stelselmatig) worden onthouden, terwijl vaak uitsluitend deze partijen met de rechtsgevolgen wordt geconfronteerd. De ervaring leert, dat vooral notarissen en in minder mate ook advocaten ten pas en ten onpas hiervan gebruik maken. Niet altijd in het belang van de cliënt, maar eerder uit eigen belang; zie 5^e voetnoot rond *finale kwijting*.

Ter voorkoming van ieder misverstand: er zijn echt notarissen en advocaten die deugen en die zelfs zonder instemming vooraf brieven namens jou mogen schrijven; deze personen zitten dan vaak op dezelfde manier in de wedstrijd als hun cliënten.

{wat Onze Minister meegeven}

1ste suggestie

Neem duidelijk de voorwaarden en waarborgen mee in *Memorie van Toelichting*.

2^e suggestie

Meld duidelijk hierin, dat zowel de Deken (bij advocaten) als de ringvoorzitter (bij notarissen) bij het vragen om informatie/stukken wordt geïnformeerd.

3^e suggestie

Leg vast dat advocaat c.q. notaris in de richting van cliënt geen (feitelijk: nooit) beroep kan doen op geheimhouding; de cliënt of alle deelgenoten zijn immers altijd eigenaar van het advocaten- of notarisdossier. Zij moeten hun dossiers zodanig inrichten, dat het dossier niet hoeft te worden geschoond en dat hele specifieke stukken afkomstig van een van de partijen nooit elders terecht gaan komen.

Iedereen begrijpt, dat het medisch dossier van een van de partijen niet zomaar aan wie dan ook (per ongeluk) beschikbaar mag worden gesteld.

Partijen moeten dergelijke stukken kunnen insturen, maar absoluut niet onbeperkt. In de meeste gevallen dient een notaris als meer partijen partij zijn deze stukken te retourneren; zeker als die partij er overduidelijk blijkt van geeft *misbruik* te willen maken van het beroepsgeheim/verschoningsrecht. Het is niet verkeerd, dat de verschoningsgerechtigde de cliënt direct wijst op zijn verplichting aan de belastingdienst als hierom wordt gevraagd.

4^e suggestie

Leg vast dat de advocaat respectievelijk notaris zich wel degelijk aan de wetten moeten houden. Art.3:173 BW is glashelder; het afleggen van de jaarlijkse *rekening en verantwoording*.

5^e suggestie

Leg vast dat voor het rechtssysteem alle partijen gelijkwaardig zijn en dat zeker hier geen plaats is voor geheimhouding (=een van de partijen moet slechts op basis van de eigen stukken verweer voeren); er kan dan nooit sprake zijn van een eerlijk en behoorlijk proces.

Tot zover. Mogelijk dat U met wat hier geschreven Uw voordeel kan doen. Dit in het belang van iedereen. Ik ben altijd bereid het e.e.a. nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
een bezorgde burger opkomend voor de kwetsbaren

Bijlagen:

- internetconsultatie "*Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht*"
- art.8:39 Awb (www.pgaweb.nl)
- art.8:39 Awb (TK 1991-1992, 22495 nr.A)

Wetsvoorstel aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht

Deze consultatie bevat een wetsvoorstel naar aanleiding van de Panama Papers-maatregelen die de staatssecretaris van Financiën in zijn brief van 17 januari 2017 aan de Tweede Kamer heeft aangekondigd om belastingontduiking aan te pakken. Het betreft een wetsvoorstel tot verduidelijking en aanpassing van het wettelijke fiscale verschoningsrecht.

Consultatie gegevens

Publicatiedatum	23-07-2020
Einddatum consultatie	23-10-2020
Status	Actief
Type consultatie	Wet
Organisatie	Ministerie van Financiën
Keten-ID	11770f
Onderwerpen	Belasting

[Geef uw reactie op deze consultatie](#)

Publicatie reacties

Reacties worden gepubliceerd tijdens de loop van de consultatie. Alleen die reacties worden gepubliceerd waarvan is aangegeven, door de inzender, dat deze openbaar mogen zijn. Voordat reacties gepubliceerd worden, worden deze eerst gecontroleerd op beledigende of aanstootgevende uitspraken. Deze controle kan enkele dagen duren.

Doelgroepen die door de regeling worden geraakt

- Notarissen
- Advocaten
- Bekleders van een geestelijk ambt
- Artsen
- Apothekers

Verwachte effecten van de regeling voor de doelgroepen

De verwachting is dat de wijzigingen enerzijds leiden tot een verduidelijking van het wettelijke fiscale verschoningsrecht voor alle genoemde doelgroepen. Anderzijds is de verwachting dat de aanpassing een positieve bijdrage zal leveren aan het tot stand komen van meer fiscale transparantie en tevens bijdraagt aan het tot stand komen van een juiste belastingheffing en een correcte invordering, zonder dat aan de essentie van het wettelijke fiscale verschoningsrecht afbreuk wordt gedaan.

Waarop kunt u reageren

Op alle onderdelen van het wetsvoorstel is een reactie mogelijk.

Downloads

Concept regeling	17 KB
Concept wettekst aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht t.b.v. internetconsultatie	
Ontwerp toelichting	82 KB
Concept toelichting aanpassing wettelijk fiscaal verschoningsrecht t.b.v. internetconsultatie	

Artikel 8:39

pgawb.nl/pg-awb-digitaal/hoofdstuk-8/8-1-algemene-bepalingen/8-1-7-verzending-van-stukken/artikel-839/

- 1. De griffier zendt de op de zaak betrekking hebbende stukken zo spoedig mogelijk aan partijen, voor zover de bestuursrechter niet op grond van de artikelen 8:29 of 8:32 anders heeft beslist.**
- 2. De griffier kan de toezending van zeer omvangrijke stukken of van stukken die bezwaarlijk kunnen worden vermenigvuldigd, achterwege laten. Hij stelt partijen daarvan in kennis en vermeldt daarbij dat deze stukken gedurende een door hem te bepalen termijn van ten minste een week ter griffie ter inzage worden gelegd.**
- 3. Partijen kunnen afschriften van of uittreksels uit de in het tweede lid bedoelde stukken verkrijgen. Met betrekking tot de kosten is het bij en krachtens de Wet tarieven in strafzaken bepaalde van overeenkomstige toepassing.**

Dit artikel is met ingang van 1 januari 1994 ingevoerd bij wet van 16 december 1993 Stb. 650 (wetsvoorstel 22 495)

[bron: PG Awb II, p. 425-426]

Tekst RvS = VvW, behoudens lid 3 dat in de Tekst RvS luidde: Partijen kunnen afschriften van of uittreksels uit de in het tweede lid bedoelde stukken vragen aan de griffier.

Advies RvS

Bij het derde lid van dit artikel ware aan te geven of en zo ja in welke mate, het beschikbaar stellen - op aanvraag - van afschriften van of uittreksels uit zeer omvangrijke of bezwaarlijk te vermenigvuldigen stukken die op de zaak betrekking hebben aan partijen kosteloos geschiedt. Verwezen moge worden naar artikel 8.2.6.14., tweede lid, en naar artikel 3.4.2, derde lid, Awb waar de vergoeding van kosten van afschriften wel wordt geregeld.

Nader rapport

Naar aanleiding van het advies van de Raad is het derde lid gewijzigd. Ook de toelichting is op dit punt aangevuld. Deze aanvulling sluit aan bij hetgeen artikel 8.2.6.14, tweede lid, van de Awb bepaalt over het verkrijgen van afschriften van de uitspraak.

Voorstel van wet [8.1.7.3]

1. De griffier zendt de op de zaak betrekking hebbende stukken zo spoedig mogelijk aan partijen, voor zover de rechtbank niet op grond van de artikelen 8.1.5.9 of 8.1.5.12 anders heeft beslist.
2. De griffier kan de toezending van zeer omvangrijke stukken of van stukken die bezwaarlijk kunnen worden vermenigvuldigd, achterwege laten. Hij stelt partijen daarvan in kennis en vermeldt daarbij dat deze stukken gedurende een door hem te bepalen termijn van ten minste een week ter griffie ter inzage worden gelegd.
3. Partijen kunnen afschriften van of uittreksels uit de in het tweede lid bedoelde stukken

verkrijgen. Met betrekking tot de kosten is de Wet tarieven in burgerlijke zaken van overeenkomstige toepassing.

Memorie van toelichting

In het eerste lid is in algemene zin bepaald dat de griffier alle voor partijen bestemde stukken zo spoedig mogelijk aan hen toezendt. Dit geldt zowel voor de stukken die van de rechtbank zelf afkomstig zijn als voor de stukken waarbij de griffier als doorgeleider van stukken fungeert.

Vanzelfsprekend dient de griffier acht te slaan op hetgeen de rechtbank heeft beslist omtrent geheimhouding, beperkte kennisneming door de rechtbank of kennisneming door een gemachtigde met uitsluiting van de partij die hij vertegenwoordigt (vgl. de artikelen 8.1.5.9 en 8.1.5.12).

Er zijn stukken die zo omvangrijk zijn, dat van de griffie van de rechtbank, mede gelet op de daarbij overigens betrokken belangen, redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat deze worden gekopieerd, of die niet goed zijn te vermenigvuldigen. Deze stukken liggen op grond van het tweede lid bij de rechtbank ter inzage. Voor het overige bestaat er geen behoefte aan de mogelijkheid van inzage, nu alle overige stukken aan partijen worden toegezonden.

Het derde lid voorziet in de mogelijkheid dat gedeelten van deze stukken in kopie voor belanghebbenden beschikbaar komen. In aansluiting op artikel 8.2.6.14, tweede lid, is een regeling opgenomen voor de vergoeding van de gemaakte kosten voor de desbetreffende afschriften en uittreksels.

Nota van wijziging

Artikel 8.1.7.3, derde lid, tweede volzin, komt te luiden: Met betrekking tot de kosten is het Besluit tarieven in strafzaken van overeenkomstige toepassing.

Tweede nota van wijziging

In artikel 8.1.7.3, derde lid, tweede volzin, wordt «het Besluit tarieven in strafzaken» vervangen door: het bij en krachtens de Wet tarieven in strafzaken bepaalde.

Toelichting Tweede NuW

Zie Toel. Tweede NuW bij artikel 8:37.

Dit artikel is met ingang van 1 januari 2013 gewijzigd bij wet van 20 december 2012, Stb. 2012, 682 (Wet aanpassing bestuursprocesrecht; kamerstukken 32 450)

[Eindtekst] In de artikelen 8:32, eerste en tweede lid, 8:33, eerste en vierde lid, 8:35, eerste lid, 8:36, eerste lid, 8:37, eerste en tweede lid, 8:39, eerste lid, en 8:40 wordt «rechtbank» telkens vervangen door: bestuursrechter.

Voorontwerp

In de artikelen 8:31, 8:32, eerste en tweede lid, 8:33, eerste en vierde lid, 8:35, eerste lid, 8:36, eerste lid, 8:37, eerste en tweede lid, 8:39, eerste lid, en 8:40 wordt “rechtbank” vervangen door: bestuursrechter.

Voorstel van wet

In de artikelen 8:32, eerste en tweede lid, 8:33, eerste en vierde lid, 8:35, eerste lid, 8:36, eerste lid, 8:37, eerste en tweede lid, 8:39, eerste lid, en 8:40 wordt “rechtbank” telkens

vervangen door: bestuursrechter.

Memorie van toelichting

Zie Memorie van toelichting bij artikel 8:14.

12. Afdeling 8.2.2

In deze afdeling die bepalingen bevat voor het vooronderzoek ontbreekt een voorschrift voor de tervisielegging van het dossier, zoals onder meer in artikel 77 van de Wet op de Raad van State is opgenomen. Nu in de praktijk het nut van deze voorziening is gebleken, omdat partijen zo kunnen nagaan of het dossier compleet is, ware een dergelijk voorschrift toe te voegen. Mocht daartoe niet worden overgegaan dan zal in elk geval in de memorie van toelichting daarvoor de motivering moeten worden gegeven.

13. Artikel 8.2.2.1

Aan het bestuursorgaan wordt een termijn van vier weken gegund voor het inzenden van de processtukken en het verweerschrift. Nu in artikel 8.2.1.1 een termijn van vier weken is gesteld voor de betaling van het griffiegeld en niet tijdige betaling tot niet-ontvankelijkheid van het beroep kan leiden, rijst de vraag of het niet de voorkeur verdient eerst de griffieprocedure af te wachten en daarom een langere termijn in artikel 8.2.2.1 op te nemen.

14. Artikel 8.2.2.2

In het eerste lid van dit artikel wordt de rechtbank de bevoegdheid geboden repliek en dupliek toe te staan. Nu aan het beroep steeds een bezwaarschriftprocedure is voorafgegaan, ware een uitdrukkelijk voorschrift achterwege te laten. Mocht bij uitzondering aan repliek en dupliek behoefte bestaan, dan kan met instemming van partijen daartoe ook zonder wetsbepaling worden besloten. Beschikt de rechtbank over onvoldoende gegevens, dan biedt artikel 8.2.2.4, eerste lid, uitkomst.

A12. In ons voorstel is afgezien van een bepaling die voorziet in de tervisielegging van het dossier. Uit een oogpunt van rechtsbescherming bestaat thans aan een dergelijke voorziening, gelet op de omstandigheid dat ingevolge artikel 8.1.7.3 alle relevante stukken aan partijen worden toegezonden dan wel door hen kunnen worden ingezien of in afschrift verkregen, geen behoefte meer. Een dergelijke voorziening zou ook leiden tot een onnodige verhoging van de werkbelasting van het ondersteunend apparaat.

A13. De termijn van vier weken voor een bestuursorgaan voor het inzenden van de processtukken en het indienen van het verweerschrift gaat in na verzending van het beroepschrift aan het bestuursorgaan. Met de Raad zijn wij van mening, dat het aanbeveling verdient om in de regel met de toezending van het beroepschrift te wachten totdat het griffierecht is ontvangen. De vereiste spoed kan evenwel aanleiding vormen dat niet te doen. De toelichting is in die zin aangevuld.

A14. Veelal zal de zaak wel duidelijk zijn nadat het beroepschrift en het verweerschrift bij de rechtbank zijn ingezonden. Niettemin is het mogelijk dat in het verweerschrift zodanige nieuwe feiten worden vermeld, dat de rechtbank het gewenst acht dat de indiener van het beroepschrift daarop reageert of dat de indiener daarop zelf wil reageren. Juist met het oog op de belangen van de indiener van het beroepschrift menen wij dat deze bepaling niet kan worden gemist. De rechtbank zou inderdaad langs de weg die de Raad wijst wel nadere informatie kunnen krijgen, doch dat laat de behoefte aan de voorgestelde bepaling onverlet.